

Beslisnota voor de raad

Datum 31 oktober 2023

Openbaar

Onderwerp	Besteding middelen energiearmoede
Versienummer	1.0
Portefeuillehouder	A. Spaans
Informant	Joke Kok
Afdeling	Proces-, Programma- en Projectmanagement
Telefoon	(038) 498 3252
Email	JM.Kok@zwolle.nl

Financiële gevolgen

Betreft doel	6.4.1 We bevorderen dat Zwolle op termijn energieneutraal is
Begroting wijzigen	Ja
Dekking ten laste van	SPUK energiearmoede 2023 en budget energiearmoede coalitieakkoord 2022
Bijlagen	Evaluatie Warm Thuis 2023

De raad wordt voorgesteld te besluiten om:

- 1 De begroting te wijzigen en de middelen voor energiearmoede ter beschikking te stellen voor het project Warm Thuis en gerelateerde projecten
- 2 Hiermee de bestrijding van energiearmoede te borgen t/m 2025

Datum 31 oktober 2023

Toelichting op het voorstel

Inleiding

Sinds oktober 2022 pakt Zwolle energiearmoede aan via Warm Thuis. Warm Thuis is een samenwerkingsverband tussen de gemeente, Blauwvinger Energie, Stichting Voor Elkaar Zwolle en diverse maatschappelijke organisaties. Ook de woningcorporaties dragen het project een warm hart toe. Warm Thuis biedt hulp aan Zwollenaren met een inkomen tot 130% van het minimum. Dit zijn zowel huurders (volgens TNO in 2021 2200 huishoudens) als woningeigenaren (volgens TNO in 2021 175 huishoudens) die in een woning wonen van slechte energetisch kwaliteit. Met dit voorstel benutten we de ervaringen die het afgelopen jaar zijn opgedaan om de beschikbare middelen voor het bestrijden van energiearmoede t/m 2025 zo effectief mogelijk in te zetten.

Er is met Warm Thuis nu 1 jaar ervaring opgedaan met het bestrijden van energiearmoede. Op basis van deze ervaringen doen we een voorstel voor het effectief besteden van de overige beschikbare middelen voor het bestrijden van energiearmoede.

Beoogd effect

Door het inzetten verlengen en verstevigen van Warm Thuis gaat de energierekening van deelnemers omlaag. Dit heeft als bijvangst een positief effect op het welzijn en het vertrouwen in de overheid. Zie ook [het TNO rapport](#) dat hierover onlangs is gepubliceerd. De laagdrempelige en praktische hulp van Warm Thuis maakt het makkelijk om deel te nemen. Hierdoor bereiken we ook inwoners die nog niet eerder in beeld waren bij hulpverleners. Een deel van het budget wordt ingezet om, naast Warm Thuis, een aantal andere sporen te onderzoeken op het gebied van opwek, meedoen en arbeid. Het doel hiervan is om ook na 2025 (einddatum Warm Thuis) te werken aan een inclusieve energietransitie. Waar wordt het budget voor ingezet:

- **Verlengen Warm Thuis tot en met 2025**

Het rijk heeft de initiële SPUK Energiearmoede (2,2 miljoen) verhoogd met 1 miljoen. De bestedingstermijn is verlengd tot 31 december 2025. Daarom stellen we voor om Warm Thuis met deze middelen te verlengen tot deze datum.

- **Extra budget voor isoleren van koopwoningen**

De gemeente geeft via Warm Thuis een subsidie in natura t.w.v. 5000 euro aan de groep woningeigenaren met een laag inkomen. Door de gestegen materiaal- en arbeidskosten en de slechte staat van de woningen, is dit in de praktijk bijna altijd te weinig. Daarom is extra budget nodig.

- **Verstevigen dienstverlening Warm Thuis t/m 2025**

Warm Thuis bereikt ook inwoners die nog niet in beeld zijn, of die meer hulp nodig hebben dan alleen energie besparen. Om meer inwoners te begeleiden naar andere- en anderstalige hulp, investeren we in een extra sociaal medewerker. Daarnaast investeren we in extra coördinatie om de bredere vraag vanuit de inwoners te kunnen ondersteunen.

- **Extra communicatie t/m 2025**

Het komend jaar mailen we elke twee maanden 1000 adressen die energietoeslag hebben ontvangen. De respons van de eerste mailing is 15%. Daarnaast gaan we ook fysiek de wijken in en zijn aanwezig bij de spreekuren van Op Orde, in de wijkcentra, SWT's en de voedselbank.

Datum 31 oktober 2023

- **Onderzoek goedkope stroom door lokaal eigendom**

Ook op de (middel)lange termijn zijn er zorgen over betaalbare energielasten. Geïnspireerd door andere gemeenten als gemeente [Westerkwartier](#) en [Groningen](#). Zo willen we nader onderzoeken hoe we grootschalige opwek en minimahuishoudens aan elkaar kunnen verbinden.

- **Onderzoeken publiek/privaat woningherstelplan**

ING heeft, samen met energiebedrijven, het Warmtefonds en andere Nederlandse banken, aan Warm Thuis een aanbod gedaan voor het starten van een pilot om toekomstbestendig woningen te verduurzamen. We willen kijken of dat lukt zonder dat de maandlasten omhoog gaan voor de woningeigenaar.

- **Onderzoeken opleiden Zwollenaren met afstand tot de arbeidsmarkt tot energiecoaches en -klussers**

Voor een grote groep Zwollenaren is arbeidszekerheid (en bestaanszekerheid) niet vanzelfsprekend. In de energietransitie is de komende jaren een tekort aan arbeidskrachten. We willen onderzoeken hoe we een groep Zwollenaren met afstand tot de arbeidsmarkt kunnen toeleiden naar werk, door te leren als energiecoach of klusser via Warm Thuis.

Argumenten

- 1 De middelen uit het coalitieakkoord en de SPUK zijn geoormerkt voor het bestrijden van energiearmoede
- 2.1 Het verlengen van Warm Thuis is noodzakelijk om de beoogde doelgroep te bereiken; het blijkt in de praktijk lastiger om deze te vinden.
- 2.2 Door het project vorm te geven op basis van de ervaringen van het afgelopen jaar, weten we zeker dat de middelen die worden ingezet effectief zijn.
- 2.3 Het is zeker dat energiearmoede ook na 2025 nog bestaat. Daarom willen we andere mogelijkheden onderzoeken die in het verlengde liggen van Warm Thuis en bijdragen aan bestaanszekerheid.

Risico's

- Onvoldoende aanmeldingen Warm Thuis, waardoor er budget resteert. In dat geval zullen we voorstellen de doelgroep te verruimen qua inkomensgrens.
- Teveel aanmeldingen voor Warm Thuis. Door monitoring en datagedreven werken kunnen we redelijk voorspellen hoe het aantal aanmeldingen zich ontwikkelt. Hiervoor houden we een post 'onvoorzien' van 200.000 euro achter de hand. Mocht er toch een mismatch dreigen tussen aanmeldingen en budget, dan komen we terug bij uw Raad met handelingsscenario's.
- Vertraging bij het onderzoeken naar mogelijkheden voor opwek, meedoen en arbeid vanwege capaciteitsgebrek intern of extern. Dit is een risico wat genomen moet worden en gezien het belang op de langere termijn. Dit risico is lastig te omzeilen, maar door tijdig (begin 2024) te starten proberen we dit te ondervangen.

Financiën

Voor het bestrijden van energiearmoede zijn zowel rijks- als gemeentelijke middelen beschikbaar. Het huidige Warm Thuis wordt tot en met 2024 gefinancierd vanuit een Speciale Uitkering (SPUK) van 2,2 miljoen euro van het Rijk in 2022. In juni 2023 verhoogde het Rijk voor Zwolle deze SPUK met 1 miljoen euro, onder dezelfde condities, met een einddatum van 31 december 2025. Daarnaast is in het

Datum 31 oktober 2023

coalitieakkoord 2022-2026 besloten om in de jaren 2022-2024 jaarlijks 1 miljoen euro vrij te maken voor energiearmoede. Door tekorten op de begroting van het programma Energietransitie is besloten hiervan 1,5 miljoen te benutten om deze tekorten op te vangen. De resterende middelen worden als volgt besteed:

Totale middelen energiearmoede, te besteden tot en met 2025: 4,7 miljoen				
	2022	2023	2024	2025
2022: speciale uitkering (SPUK) Rijk energiearmoede	2,2 miljoen			
2023: speciale uitkering (SPUK) Rijk energiearmoede		1 miljoen		
2022-2025 Gemeentelijke middelen energiearmoede		0,5 miljoen	1 miljoen	
Bestedingsvoorstel SPUK en gemeentelijke middelen: 1.000.000 verlengen Warm Thuis t/m 2025 500.000 extra isolatiemaatregelen koopwoningen t/m 2025 500.000 verstevigen dienstverlening Warm Thuis t/m 2025 100.000 communicatie met doelgroep t/m 2025 50.000 onderzoek goedkope stroom & lokaal eigendom 50.000 pilot publiek/privaat woningherstelfonds 50.000 pilot opleiden coaches/klussers 250.000 onvoorzien Totaal t/m 2025: 2.500.000				

Communicatie

Via de reguliere kanalen blijven we extern en intern communiceren over Warm Thuis, en dat doen we steeds gericht. Intern wordt een voortgangsoverleg opgezet tussen de betrokkenen bij Bestaanszekerheid en Menselijke Maat, om de integraliteit tussen de verschillende thema's te borgen. Ook is structureel overleg met de afdeling Inkomensondersteuning, die o.a. de bijzondere bijstand en toetsing van de inkomenscriteria uitvoert voor de koopwoningen van Warm Thuis.

Vervolg

Na akkoord worden de hierboven beschreven acties gestart. Uw Raad ontvangt oktober 2024 een voortgangsrapportage. Mocht in de tussentijd de scope van het project aangepast moeten worden, dan leggen we dit aan uw Raad voor.

Openbaarheid

Openbaar

Burgemeester en Wethouders van Zwolle,

voorzitter, Peter Snijders

Datum 31 oktober 2023

secretaris, Dick Emmer